

Rekommandation 13/2023
Forslag A 1929/UVN
Behandles af Udvalget for Velfærd i Norden

Betænkning over svar på Rek. 13/2023 Felles nordisk handling for mer kunnskap for å forebygge og bekjempe partnerdrap bedre, NMR (A 1929/UVN)

Utskottet för Vålfärd i Norden föreslår att Nordiska rådet tar svaret på rekommendation 13/2023 om Gemensam nordisk handling för mer kunnskap för att bättre förebygga och bekämpa partnermord till handlingarna och anser den som *slutbehandlad* för rådets vidkommande.

Bakgrund

Rekommendationen har följande lydelse:

Nordiska rådet rekommenderar Nordiska ministerrådet

at Nordiska ministerrådet gör en sammanställning av fungerande insatser för att motverka partnermord/dödligt våld i nära relationer

Svar från Nordiska ministerrådet

Nordisk Ministerråd for Ligestilling og LGBTI (MR-JÅM) byder rekommandation 13/2023 velkommen og deler Nordisk Råds opfattelse, at partnerdrab er et alvorligt samfundsproblem i alle de nordiske lande i tillæg til et alvorligt ligestillingsproblem som den yderste konsekvens af eskalerende kønsbaseret vold og vold i en nær relation.

På baggrund af rekommandationen har MR-JÅM inkluderet fokus på partnerdrab i sit kommende samarbejdsprogram for perioden 2025-2030 for under programperioden at have mulighed for at løfte insatser til forebyggelse og bekæmpelse af partnerdrab.

Som Nordisk Råd anfører, er partnerdrab den yderste konsekvens af vold i en intim relation, og MR-JÅM arbejder også i indeværende samarbejdsprogramperiode med forebyggelse af kønsbaseret og seksuel vold. Blandt andet som reaktion på #MeToo-

bevægelsen kortlagde MR-JÄM i 2018 virksomme indsatser mod seksuelle krænkelser og kønsbaseret vold, herunder ift. lovgivning, politik, uddannelse og sociale indsatser.

I relation til forebyggelse arbejder MR-JÄM med mænd og drenges rolle i arbejdet for ligestilling. Ved flere lejligheder i bl.a. 2017 og 2019 har MR-JÄM finansieret såkaldte "barbershop"-arrangementer, der sigter til at mobilisere mænd som forandringsagenter for ligestilling og kvinders rettigheder. I 2020 udarbejdedes rapporten "The Angry Internet", der med en efterfølgende konference sigtede til at identificere og forebygge online-fællesskaber, hvor unge mænd mobiliseres til vold mod kvinder. I 2023 offentliggjordes rapporten "Unga mäns psykiska ohälsa", der blandt andet belyser sammenhæng mellem psykisk mistro og vold.

I 2024 planlægges et studie af æresrelateret kønsbaseret vold i Norden, hvor blandt andet virksomme nationale indsatser skal identificeres og løftes frem. I 2023 afsluttedes et nordisk-baltisk samarbejdsprojekt, der skulle kompetenceopbygge nordiske og baltiske mandeorganisationer, der arbejder med voldsforebyggelse i nære relationer.

Pt. pågår dialog mellem MR-JÄM og Letland om endnu et samarbejdsprojekt i 2024, der skal identificere virksomme metoder til fagpersoners forebyggelse og håndtering af partnervold i de nordiske og baltiske lande og videreudvikle fælles metoder med særligt fokus på højrisikosager, hvor der fx kunne være risiko for partnerdrab.

Også i justitssektoren under Nordisk Ministerråd har arbejdet med at forebygge partnerdrab og vold i nære relationer høj prioritet.

MR-JUST har således også i budget for 2024 angivet, at det under det svenske formandskab vil prioritere kampen mod vold mod kvinder, herunder særligt seksuel vold.

Endvidere diskuterede de nordiske justitsministre forebyggelse af vold i nære relationer på deres møde i Reykjavik den 18. september 2023. Norge tog initiativ til diskussionen og præsenterede landets nye indsatser for en mere systematisk forebyggelse af vold i hjemmet, herunder etableringen af en national kommission, der skal vurdere sager om partnerdrab, samt forslaget om en elektronisk kontrol af besøgs- og kontaktforbud (omvendt voldsalarm). På dette grundlag udvekslede ministrene erfaringer angående deres nuværende arbejde med at forebygge vold i nære relationer, og hvordan man kan lære af hinanden og samarbejde om dette i fremtiden.

Emnet blev desuden diskuteret på et møde mellem de nordiske og baltiske justitsministre i 2023.

Desuden gennemførtes i justitssektoren i 2019 en udredning angående de menneskeretlige rammer for kontakt- og opholdsforbud med henblik på at forebygge chikane eller kriminel adfærd over for en tidligere partner. Denne udredning kan bruges af de nordiske lande til lovgivning om kontakt- eller opholdsforbud for at forebygge partnerdrab.

Endelig vil også social- og sundhedssektoren under Nordisk Ministerråd i den kommende samarbejdsprogramperiode 2025-2030 inkludere et delmål i MR-S's samarbejdsprogram om at arbejde for, at ingen udsættes for psykisk eller fysisk vold og undertrykkelse, og at vold i nære relationer forebygges og bekæmpes.

Nordisk Ministerråd anser dermed, at rekommandationen er opfyldt.

Utskottets synpunkter

Utskottet för välfärd i Norden tackar Nordiska ministerrådet för det utförliga och positiva svaret på Rek. 13/2023 om Gemensam nordisk handling för mer kunskap för att bättre förebygga och bekämpa partnermord.

Utskottet ser positivt på att Nordiska ministerrådet lyfter en rad initiativ för att bekämpa och förebygga partnermord. Det är särskilt glädjande att MR-JÄM valt att, baserat på utskottets rekommendation, inkludera ett fokus på partnermord i sitt kommande samarbetsprogram för perioden 2025–2030. Utskottet välkomnar även att MR-S inkluderar delmål i sitt kommande samarbetsprogram för att förebygga och bekämpa våld i nära relationer samt att MR-JUST prioriterar kampen mot våld mot kvinnor och partnermord.

Vidare anser utskottet att det är mycket positivt att ministerrådet lyfter initiativ som inkluderar män och pojkar i arbetet för jämställdhet.

Att frågan om partnermord tas upp när justitieministrarna i Norden och Baltikum träffas är mycket uppskattat från utskottets sida och utskottet menar att en fortsatt dialog om detta på ministernivå är önskvärd.

Utskottet ser fram emot att följa de konkreta initiativ som utformas av MR-JÄM och MR-S för att förebygga och bekämpa partnermord utifrån de nya samarbetsprogrammen för 2025–2030.

Utskottet för Välfärd i Norden föreslår att Nordiska rådet tar svaret på rekommendation 13/2023 om Gemensam nordisk handling för mer kunskap för att bättre förebygga och bekämpa partnermord till handlingarna och anser den som *slutbehandlad* för rådets vidkommande.

Tórshavn, den 8. april 2024

Eva Lindh (S)

Anna-Kristiina Mikkonen (sd)

Kirsti Leirtrø (A)

Tone Wilhelmsen Trøen (H)

Anne Kristine Linnestad (Høyre)

Annette Holmberg-Jansson (MSÅ)

Johan Hultberg (M)

Guðmundur Ingi Kristinsson (Flf)

Johan Dahl (sb)

Kjerstin Wøyen Funderud (Sp)

Mikko Ollikainen (sv)

Mikkel Bjørn (DF)

Pia Sillanpää (saf)

Jette Gottlieb (EL)

Tobias Drevland Lund (Rødt)